

Satu surullisesta numerosta¹

Ritva Kokkola

Olipa kerran numero kaksi eli kakkonen.

”Olen niin yksinäinen”, se huokaisi. ”Minulla ei ole enää kiekuroita. Ei kaunista yläsilmukkaa eikä ihanaa alasilmukkaa, jotka kaartuivat kauniisti ruutupaperilla.”

”Kuulehan nyt, numero kakkonen, sinä muistelet ikivanhoja aikoja. Sinulla oli silmukat ja koukerot kauan kauan sitten”, sanoi ykkönen tuimasti.

”Mutta minä kaipaen niitä aivan hirveästi. Tämän näköisenä minä olen ruma. Olen kuin mikäkin ongenkoukku!”

”Katso minua!” ykkönen komensi. ”Olen pelkkä vertikaalinen viiva.”

”Mikä? Mitä tarkoittaa vertikaalinen?” muut numerot kyselivät ja nauroivat makeasti kuin hyvälle kaskulle.

”Vertikaalinen tarkoittaa pystysuoraa”, ykkönen selitti.

”Olen pelkkä yksinkertainen pystysuora viiva”, ykköksen ajatteli ääneen. ”Kerran minulla oli ylhäällä pikiriikkinen väkänen. No, minäkin kaipasin sitä”, ykköksen muisteli haikeasti. Mutta hän huomasi, että oli oppinut pitämään suorasta ryhdistään.

”Sinä olet vähään tyytyväinen”, kakkonen sanoi nääkkäästi. ”Mutta minä haluan olla kaunis. Minä haluan omat kiharani takaisin.”

”Ei pitäisi aina valittaa. Katso vaikka tuota!” Ykköksen osoitti numero seitsemää. Hän kertoi, kuinka seiska-rukalla oli joskus poikkiviiva. Sitten se otettiin

pois ja arvata saattoi, mikä hänen tilanteensa on nyt? Nyt se on siinä taas! Seiska ei valita, vaikka hänen on pitänyt sopeutua kaiken maailman oikkuihin. Poikkiviiva, poikkiviiva pois, poikkiviiva takaisin! Ykkönen hyppäsi seiskan poikkiviivalle.

”Mutta hänellä on iso lippakin! Miksi minulle ei voitu jättää minkäänlaista silmukkaa?” kakkonen kiukuteli.

”Stop tykkänään”, ykkönen sanoi topakasti, ”nyt on ruikutus lopetettava!”

”Tuokaan ei valita, vaikka on pelkkä nolla!” ykköksen huudahti ja osoitti rivin ensimmäistä. ”Siinä seisoo tyytyväisenä ja on pelkkä ympyrä tyhjää täynnä.”

Numero yhdeksän kipitti nollan eteen ja kysyi, paljonko on tyhjä nyt.

Ohooh! Tyhjästä tulikin yhdeksänkymmentä. Kaikki numerot huomasivat, että nolllalla oli iso merkitys.

”Oi, voi, voi minua poloista! Lapset vihaavat minua!” nelonen huudahti.

Muut numerot kääntyivät katsomaan. Miten lapset voivat vihata numeroa? Pientä viatonta numeroa neljä?

”Sinulla on kaunis vino kulma ja jalka, jonka varassa pysyt paikallasi”, muut lohduttivat.

”No, kun... no, kun...”, nelonen melkein nyhkytti. ”Minä olen huono numero. Minä olen huono koulunumero. Minä olen hylätty! Kokonaan hylätty numero!”

”Voi, sinua raukkaa”, tuumivat kahdeksan ja yhdeksän, jotka tiesivät olevansa hyviä.

¹Kirjoittaja on kemiläinen kirjailija, jolta on ilmestynyt mm. matematiikka-aiheiset lastenkirjat *Ansku ja Armas ynnä matikka-täti* (2013) ja *Ansku ja Armas Piin pauloissa* (2015). Tämä satu on kirjoitettu Oulun MAOL:n päiviä 1.–2.10.2016 varten.

”Ei puhuta koulunumeroista.” Ykkönen palautti päiväjärjestyksen. Ruvetaan leikkimään!”

Kaikki numerot hyppäsivät ilmaan ja huusivat: ”Kannatetaan, kannatetaan!” Viitonon ponkaisi kuutosen ympyrälle ja alkoi keinua. Kohta kaikki viitokset keinuivat kuutosilla. Ykkönen huusi toisille ykkösille, että asento horisontaaliin! Yks! Kaks! Muut ykköset katsoivat hölmistyneinä. He muistivat olevansa vertikaaleja. Siis vaakatasoon! Yks! Kaks! Ykkönen komensi muodostamaan matojonon. Muut numerot kiljuivat, kun ykköset kiemurtelivat ja luikertelivat edestakaisin.

Kolmoset kääntyivät konttaamaan ja kakkoset hyppäsivät kyytiin ja kohta he laukkasivat laskuvihon sivuille. Neloset kiipesivät seisokien poikkiviivalle ja ponnistivat ylös lipan päälle tähyämään ulapalle kuin merimiehet laivansa mastossa. Kahdeksikot kirjoittivat yhdeksikön yläympyrään, että kaikki lapset pitävät matematiikasta. Sitten jokainen tarttui oman yhdeksikönsä jalkaan ja alkoi heilutella sitä niin kovasti, että yhdeksiköt olivat tikahtua nauruunsa.

Missä oli nolla! Huhuu! Täällä! Eipäs kun täällä! Joka puolelta kuului nollan iloinen huhuilu. Ensin tuolta nurkan takaa. Sitten täältä! Pöydän alta! Nurkasta ja naulakon alta! Pian lattialla vilisteli nolla toisensa perään. Ja kaikilla oli hauskaa. Vähän aikaa. Mutta leikkimiseenkin kyllästyy. Numerot pitkästyivät ja tarvitsivat oikeaa toimintaa.

”Nyt tarvitaan lapsia!” ykköset huusivat kuorossa ja nousivat seisomaan. Kakkoset väsyivät kolmosilla ratsastamiseen eivätkä kolmoset halunneet enää olla hevosia. Keinuminen pyörrytti viitokset ja kuutoset. Lippujen heiluttelu väsytti kahdeksikot ja yhdeksikköjen päät olivat pyörällä ja maha kipeä kikattamisesta. Seisokien lippa alkoi painua vinoksi nelosten painosta. Kaikki huusivat, että lapsia tarvitaan. Tarvitaan kokonainen luokkahuoneellinen lapsia!

Pulleat nollat olisivat halunneet vielä pyöriä nurkasta nurkkaan, mutta lopettivat heti, kun kuulivat, että lapsia huudettiin. Pyöreät, pehmeät nollat rakastivat

lapsia. Niistä oli ihanaa, kun lapset piirsivät numeroita ja aina nollan kohdalla heille tuli mieleen aurinko tai kuu tai puolukka tai mustikka. Vain vaivoin lapset malttoivat olla värittämättä nollaa. Joskus joku piirsi nollalle hymysuun tai nauravat silmät.

Sitten lapset ryntäsivät luokkaan. He kirjoittivat ensin sivun täyteen nollia. Toisen sivun täyteen ykkösiä, seuraavan kakkosia. Yhteensä he kirjoittivat täyteen kymmenen sivua, sillä jokainen numero sai ikio-man sivunsa. Numerot ovat helppoja, lapset tuumivat. Ei laskeminen voi olla vaikeaa, kun täytyy opetella vain kymmenen numeroa!

Ensin he kirjoittivat $1 + 1$ ja saivat 2. Sitten he vähensivät kolmesta yhden ja saivat kaksi. Nelosesta he vähensivät kaksi ja saivat kaksi. Seitsemän miinus viisi oli kaksi. Yhdeksän miinus seitsemän oli kaksi. Kaksi miinus nolla oli kaksi. Kuudesta kun vähensi neljä sai kaksi. Kun nollaan lisäsi kaksi sai kaksi. Kun kahteen lisäsi nollan sai kaksi. Kaksi, kaksi ja kaksi!

Kakkonen tunsu itsensä tärkeäksi. Hän oli niin iloinen, että unohti entiset, ikivanhat silmukat ja kiharat ja koukerot. Hän oli tyytyväinen sellaisena kuin oli. Sitä paitsi hän huomasi: kaunis kaari, terävä kulma ja vaakatasoinen alaviiva. Horisontaali alaviiva! Muut numerot nyökyttelivät ja hymyilivät toisilleen. Nolla muuttui naurusta soikeaksi.

Sitä paitsi, kakkonen huomasi. Minut on helppo kirjoittaa. Lasten piti ennen harjoitella koukeroita ja silmukoita niin kauan, että itse asia saattoi kokonaan unohtua!

Laskutoimitukset olivat tehneet tehtävänsä. Näin matematiikka oli muuttanut surullisen kakkosen onnelliseksi kakkoseksi. Aina, kun lapset kirjoittivat kakkosen, hekin tulivat onnellisiksi ja muistivat, että jokaisen on hyvä olla sellaisena kuin on, vaikka aika ajoin vähän muuttuukin. Kasvaa, lihoo, laihtuu. Joskus lähtee hammas, jollakulla on punainen tukka, jollakulla toisella jonkin muun värinen. Aina kuitenkin jokainen on joku!